

végzés

Rendelkező rész

A Kúria a csalás büntette és más bűncselekmények miatt ... ellen
folyamatban volt büntetőügyben a Gyöngyösi Városi Bíróság
6.B.6/2004/54. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A Gyöngyösi Városi Bíróság a 2006. november 7. napján meghozott és kihirdetett 6.B.6/2004/54. számú ítéletében ... terheltet bűnösnek mondta ki
- 15 rendbeli jelentős kárt okozó, üzletszerűen elkövetett csalás büntettségében, és
 - 12 rendbeli nagyobb kárt okozó, üzletszerűen elkövetett csalás büntettségében.

- [2] Ezért őt - halmazati büntetésül - 5 év börtönbüntetésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte.
- [3] Rendelkezett a magánfelek által előterjesztett polgári jogi igényről, annak járulékos költségmegfizetéséről, a büntetőeljárás során lefoglalt bűnjelekről, valamint a felmerült bűnügyi költség viseléséről.
- [4] Az elsőfokú bíróság ítélete - fellebbezés hiányában - 2006. november 30-án jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

II.

1.

- [5] A jogerős ítélet ellen ... terhelt meghatalmazott védője terjesztett elő - a Gyöngyösi Járásbíróságon 2018. június 27. napján érkeztetett, felterjesztést követően a Kúrián 2018. augusztus 2. napján lajstromozott - felülvizsgálati indítványt, amelynek a jogalapját az 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: korábbi Be.) 416. § (1) bekezdés c) pontjában - figyelemmel a Be. 373. § (1) bekezdés III./a) alpontjára - megjelölt okra alapította.
- [6] A terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa szerint a Gyöngyösi Városi Bíróság, mint elsőfokú bíróság abszolút hatályon kívül helyezési okot valósított meg akkor, amikor a 2006. október 18. napján meghozott /54. sorszámú ítéletét - annak kihirdetését követően hirdetményi úton, azaz a távollévő terhelt tekintetében szabályos módon - bár kézbesítette ... terhelt részére, ezen ügydöntő határozat azonban rövidített indokolású határozat volt. Álláspontja szerint azonban a korábbi Be. 259. § (1) bekezdése alapján a rövidített indokolás törvényi feltétele nem állt fenn. A terhelt ugyanis sem az eljárás során, sem az ügydöntő határozat kihirdetésekor nem volt jelen, vele azt hirdetményi kézbesítés útján közölték, ekként jogorvoslati jogának gyakorlásához az indokolt határozat ismerete lett volna szükséges. Indokolása alátámasztásaként hivatkozott a Kúria Bfv.III.473/2014/7. számú határozatára.
- [7] A védelem további, számos más olyan eljárási szabálysértést is kifogásolt, ami - megítélése szerint - kihatással volt érdemben a büntetőeljárásra. E körben a következőkre hivatkozott: egyes tanúként kihallgatott sértettek vonatkozásában a minimális törvényi kötelezettségek tájékoztatását, illetőleg felhívását elmulasztotta; nem oldotta fel az vallomások ellentmondásait; elmulasztotta a tárgyalási időköz megtartását; hirdetményi kézbesítés útján való idézések szabálytalanul kerültek kiadásra.
- [8] Összességében a védelem álláspontja szerint a Gyöngyösi Városi Bíróság ... terhelt tekintetében olyan eljárási szabálysértéseket valósított meg, amelyek miatt az külön-külön, összességében pedig egyértelműen és teljes mértékig alkalmatlan a felülbírálatra, így abszolút hatályon kívül helyezési okot valósított meg.
- [9] A védelem utalt arra is, hogy az is tényként megállapítható, hogy a terhelt terhére megállapított bűncselekmények elévülése egyértelműen bekövetkezett. A Gyöngyösi Városi Bíróság utolsó érdemi intézkedését 2006. december 4. napján tette, amikor az /54.

sorszám alatti ítéletének jogerejét megállapította. Ezt követően azonban érdemi intézkedést az eljáró hatóságok nem tettek egészen 2014. december 8. napjáig, amikor is foganatba vették a terheltlen a szabadságvesztés büntetést. Ekként megállapítható, hogy az elévülés bekövetkezett, a terhelt terhére megállapított bűncselekményekre előírt 5 év, illetve 8 év folyamatosan, megszakítás nélkül lejárt.

- [10] Minderre figyelemmel a terhelt védője azt indítványozta, hogy a Kúria a támadott határozatot helyezze hatályon kívül, majd az eljárást - elévülés okából - szüntesse meg.
- [11] A Legfőbb Ügyészség BF.1184/2018/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak találta. Nyilatkozatát azzal indokolta, hogy a 2018. július 1. napján hatályba lépett a Be. szerint az indokolási kötelezettség megsértésében megnyilvánuló eljárási szabályszegés [Be. 609. § (2) bekezdés d) pontja] már nem teszi lehetővé rendkívüli jogorvoslat igénybevételét.
- [12] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozatot nem ügydöntő végzésével hatályában tartsa fenn.
- [13] A legfőbb ügyészség nyilatkozatára a terhelt védője írásban észrevételt tett. Álláspontja szerint a Be. 649. § (2) bekezdése az eljárási szabálysértések körét jelentősen csökkentette. Azonban a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a határozatát a 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg. Ennek f) pontja értelmében a másodfokú bíróság nemügydöntő végzésével hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha az elsőfokú ítélet indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes.
- [14] Jelen esetben teljesült ez a feltétel, mely abszolút semmisségi okként eredményezi a hatályon kívül helyezést, hiszen a terhelt nincs abban a helyzetben, hogy megismerhető legyen, megismerhetővé váljon az elsőfokú bírósági döntés, mivel annak indokolása nem lévén ellentétes a rendelkező résszel.

III.

1.

- [15] A megtámadott ügydöntő határozatok meghozatalára, valamint a felülvizsgálati indítvány előterjesztésére a korábbi Be. hatálya alatt került sor.
- [16] 2018. július 1. napján a korábbi Be.-t felváltva hatályba lépett a Be., amelynek 868. § (1) bekezdése szerint a törvény rendelkezéseit - a törvényhelyben megjelölt kivételekkel - a hatálybalépéskor folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell. E kivételek között a felülvizsgálati eljárás rendelkezései nem szerepelnek.
- [17] Ezért a Kúria az indítvány elbírálása során e törvény, azaz a Be. rendelkezéseit alkalmazta.
- [18] A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsulésen eljárva bírálta el.
- [19] A megtámadott határozatokat a Be. 659. § (5) bekezdésére

figyelemmel a megtámadott részében, a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálta felül, emellett a Be. 659. § (6) bekezdésre tekintettel vizsgálta a Be. 649. § (2) bekezdésében meghatározott - és az indítványozó által nem hivatkozott - esetleges eljárási szabálysértéseket is.

- [20] Ennek keretében a felülvizsgálati indítványban előterjesztetteket alaptalannak, a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatát alaposnak találta.
- [21] A felülvizsgálat a Be. 648. § a), b) és c) pontjában meghatározott felülvizsgálati okokból, és kizárólag a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás alapul vételével vehető igénybe.
- [22] A törvény tételesen megjelöli azokat az esetköröket, amikor helye van a rendkívüli jogorvoslatnak. A büntető anyagi jogszabályainak megsértését a Be. 649. § (1) bekezdés a) pontja, ezen belül az aa), ab), ac), ad) alpontjai; b) pontja, ezen belül a ba), bb) alpontjai; és c) pontjában foglaltak, ezen belül a feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértések eseteit a Be. 649. § (2) bekezdés a), b), c), d) és e) pontjában pontosan meghatározott okok, míg a Be. 649. § (3), (4) és (5) bekezdése szerint az e §-okban meghatározott Alkotmánybíróság, illetve nemzetközi szerződéssel létrehozott emberi jogi szerv határozata biztosítják a felülvizsgálat lehetőségét. A felülvizsgálati okok köre nem bővíthető.
- [23] A korábbi Be. 423. § (1) bekezdésében foglaltakkal egyezően a jelen hatályos Be. 650. § (2) bekezdése deklarálja a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás támadásának kizártságát.
- [24] A felülvizsgálat alapvető szabálya tehát, hogy a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés]. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó [Be. 659. § (1) bekezdés].
- [25] Eljárási szabálysértés vizsgálatára is csak akkor kerülhet sor, ha az a büntető eljárási törvényben kimerítően felsorolt, felülvizsgálati eljárást megalapozó eljárási szabálysértések között szerepel. Ezért azokat az indítványokat, illetőleg az indítványok azon részeit, amelyekben nem felülvizsgálati okra, vagy a tényállásban nem szereplő tényekre hivatkoznak, érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítania.
- [26] Miután jelen felülvizsgálati indítványnak az indokolási kötelezettség elmulasztását meghaladóan kifogásolt további jogszabálysértései ekként - tehát nem felülvizsgálati oknak - minősülnek, a Kúria ezekkel érdemben nem foglalkozhatott.
- [27] Ugyancsak változatlanok a revízió korlátaira vonatkozó szabályok. A Kúria csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott keretek között bírálja felül a megtámadott határozatot. A revíziós jogkör korlátozása a jogbiztonság követelményére, a bírósági határozatok

jogerejének garantálására, továbbá az úgynevezett rendelkezési elv következetes érvényesítésére vezethető vissza. A jogalkotó a rendkívüli jogorvoslati eljárásban az említett érdekek primátusa folytán csak a legsúlyosabb anyagi és eljárásjogi törvénysértések esetében biztosít lehetőséget a jogerő feloldására, a jogerős ügydöntő bírósági határozatok megváltoztatására.

- [28] A Kúria mindezekre tekintettel a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapul vétele mellett a felülvizsgálati indítványban megjelölt, illetve pontosított Be. 649. § (2) bekezdés c) pontja alapján, figyelemmel a Be. 608. § (1) bekezdés f) pontjára, illetve a 609. § (2) bekezdés d) pontjára bírálta felül.
- [29] A Kúria ... terhelte védőjének a felülvizsgálati indítványát az alábbi indokok alapján találta alaptalannak.
- [30] Jelentős változtatás a Be.-ben az, hogy a feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező okok közül kikerült az indokolási kötelezettség megsértésének azon esete, amikor az ítélet indokolása és rendelkező része nem áll egymással ellentétben, viszont az indokolás hiányosságai kapcsán az ítélet felülbírálatra alkalmatlan [korábbi Be. 373. § (1) bekezdés III/a)].
- [31] Ezért a Be. 2018. július 1-jei hatálybalépése óta nem von maga után hatályon kívül helyezést az a relatívminősülő eljárási szabálysértés, amikor a távollétes terhelttel szemben lefolytatott eljárásban a határozat rövidített indokolással került írásba foglalásra és hirdetményi kézbesítésre.
- [32] Ezért ez a megjelölt ok a felülvizsgálat lefolytatását nem alapozta meg.
- [33] A felülvizsgálati indítványt előterjesztő védő a felülvizsgálati indítvány kiegészítéseként, indokként a Be. 649. § (2) bekezdésének d) pontjára is hivatkozott, mint eljárási szabálysértésre.
- [34] A Be. 649. § (2) bekezdésének d) pontja alapján felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha a bíróság határozatának meghozatalára a 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor.
- [35] A védői indítvány ilyen, az érdemi felülvizsgálatot megalapozó eljárási szabálysértésre hivatkozott, amikor a Be. 608. § (1) bekezdés f) pontjában foglaltakra utalva azt kifogásolta, hogy az elsőfokú ítélet indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes.
- [36] A Kúria e felülvizsgálati ok kapcsán rámutat, hogy a következetes bírói gyakorlat értelmében a bűnösség megállapítása, a felmentés, az eljárás megszüntetése, a cselekmény jogi minősítése vagy a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása tekintetében, vagyis az úgynevezett főkérdésekben kell ellentétnek fennállnia a határozat indokolása és a rendelkező rész között. Jelen ügyben azonban az ítélet rendelkező része és a rendelkezésre álló tényállás és alkalmazott jogszabályok (rövidített indokolása) összhangban áll. Ugyanakkor megjegyzi, hogy az indítványt előterjesztő, illetve észrevétellel élő védő sem jelölt meg olyan

konkrét okot, tényt, amely a fentebb hivatkozott főkérdésekben mutatkozó ellentétre vonatkozna.

- [37] A Kúria mindezek alapján a terhelt védőjének ezt a hivatkozását nem találta alaposnak.
- [38] Tekintettel arra, hogy a megtámadott határozat hatályon kívül helyezésére irányuló indítvány nem bírt alappal, az elévülés kérdésének vizsgálatát a Kúria mellőzte.
- [39] Minderre figyelemmel a Kúria a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a támadott határozatot - a Be. 662. § (1) bekezdés b) pontja alapján - hatályában fenntartotta.
- [40] A Be. 653. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás lefolytatására a harmadfokú bírósági eljárás szabályait az e Fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A harmadfokú bíróság határozatával szemben viszont a Be. nem biztosítja a fellebbezés lehetőségét, s attól eltérő rendelkezést a Be. XC. Fejezete sem tartalmaz. A végzés ellen tehát nincs helye fellebbezésnek. Felülvizsgálatát kifejezett rendelkezéssel a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont 2. fordulata zárja ki. A Be. 656. § (4) bekezdése pedig rögzíti, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2019. január 17.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke Dr. Krecsik Eldoróda s.k.
előadó bíró Dr. Feleky István s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

dr. Németh-Szebeni Zsófia
bírószági titkár